

Česká školní inspekce

Středočeský inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní a mateřská škola Chrašnice, okres Příbram

Chrašnice 44, 262 72 Březnice

Identifikátor školy: 600 054 471

Termín konání inspekce: 15., 18., 19. a 20. říjen 2004

Čj.:	c5-2049/04-5219
Signatura:	ob5cy110

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní a mateřská škola Chrašnice, okres Příbram sdružuje základní školu, školní družinu a školní klub, mateřskou školu a školní jídelnu. Od 1. 1. 1999 funguje jako příspěvková organizace. Jejím zřizovatelem je obec Chrašnice, se sídlem na adrese Chrašnice 2, 262 72 Březnice. Kapacita základní školy je 250 žáků, v současnosti má 8 tříd se 144 žáky 9-ti postupných ročníků, 2. a 4. ročník jsou spojené. Kromě místních ji navštěvují také žáci z okolních obcí. Ve školním roce 2004/2005 vykazuje škola 21 integrovaných žáků.

Výuka a výchova probíhají podle vzdělávacího programu *Základní škola* čj. 16 847/96-2, včetně *Úprav a doplňků* čj. 25 018/98-22.

PŘEDMĚT INSPEKCE

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- ❖ personálních podmínek vzdělávací a výchovné činnosti v základní škole v předmětech český jazyk, matematika, anglický jazyk, prvouka, přírodověda a vlastivěda vzhledem ke schváleným učebním dokumentům ke dni inspekce,
- ❖ materiálně-technických podmínek vzdělávací a výchovné činnosti v základní škole ve výše jmenovaných předmětech vzhledem ke schváleným učebním dokumentům ke dni inspekce,
- ❖ průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy v základní škole ve výše jmenovaných předmětech vzhledem ke schváleným učebním dokumentům ke dni inspekce,
- ❖ tematicky zaměřené inspekce „*Rozšíření učebních plánů vzdělávacích programů pro základní vzdělávání*“.

PERSONÁLNÍ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

Personální podmínky vzdělávání na škole mají velmi dobrou úroveň. Výuku v hospitovaných předmětech zajišťovalo celkem osm učitelek.

Českému jazyku vyučují na prvním stupni čtyři učitelky splňující podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Na druhém stupni zajišťuje výuku ve třech třídách učitelka s plnou odbornou a pedagogickou způsobilostí, vyučující šestého ročníku je odborně a pedagogicky způsobilá pro výuku prvního stupně. Matematiku učí pět vyučujících, z toho čtyři na prvním a dvě na druhém stupni. Jedna vyučující s odbornou a pedagogickou kvalifikací pro první stupeň vyučuje i v šestém a sedmém ročníku. Výuka prvouky, přírodovědy a vlastivědy je vedena pěti vyučujícími, které splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Anglický jazyk je vyučován dvěma učitelkami, které mají vystudovanou jinou aprobaci, odbornost tohoto předmětu si však již několik let doplňují pravidelnými návštěvami různých jazykových kurzů a seminářů.

Výchovná poradkyně má pro výkon této funkce předepsané vzdělání a bohaté zkušenosti z dlouholeté pedagogické praxe. V oblasti výchovného poradenství se neustále vzdělává, v současnosti absolvovala semináře na téma kariérového poradenství.

Organizace školy je dána především podrobným *Organizačním řádem*, který přehledně a srozumitelně vypovídá o chodu školy, deleguje pravomoci a určuje kompetence všech pracovníků. Tyto jsou dále rozpracovány v dokumentech *Povinnosti pedagogického pracovníka* a *Soubor předpisů, povinností a pravidel platných pro zaměstnance školy*. Se všemi jsou pracovníci seznamováni na začátku školního roku. Zdrojem aktuálních informací

je nástěnka umístěná ve sborovně, kde se učitelé scházejí o přestávkách (ve škole nejsou učitelské kabinety), kvalitní počítačová síť a především pak každodenní přímý kontakt všech zaměstnanců. Poradním orgánem ředitele je rozšířené vedení tvořené pracovníky pověřenými vedením součástí školy, výchovná poradkyně a metodický kabinet osobnostní a sociální výchovy. Toto sdružení zastupuje také činnost metodických orgánů všech předmětů, samostatně pak byla ustanovena ještě předmětová komise českého jazyka, a to pro oba stupně.

Vedení pedagogických i nepedagogických pracovníků je zajišťováno systémem příslušných vnitřních norem. Škola pracuje podle měsíčních a týdenních plánů, ke kterým se vždy vyjadřují všichni pracovníci školy na provozních poradách konajících se jedenkrát týdně. Pedagogičtí pracovníci se scházejí dále čtyřikrát do roka na pedagogických radách, což je doloženo podrobnými zápisy.

Kontrolní činnost vychází především z hospitací ředitele. Jejich frekvence byla v průběhu loňského školního roku velmi dobrá. Záznamy z nich si ředitel vede formou poznámek, rozborů jsou vedeny věcně a výstižně. Na škole jsou zavedeny také vzájemné hospitace vyučujících, což vede k velice dobré spolupráci mezi nimi. Metodické vedení jedné nekvalifikované učitelky a jedné učitelky s krátkou pedagogickou praxí je zajištěno přidělením uvádějících učitelek.

Oblast personálních podmínek je analyzována ve výroční zprávě. Učitelství sbor je v současné době stabilizovaný, ředitel doporučuje studium vyučujícím anglického jazyka.

Další vzdělávání všech pracovníků je koncepčně řízeno, projednáváno s každým jednotlivým pracovníkem zvlášť formou tzv. motivačního rozhovoru na začátku školního roku a na konci školního roku spolu s ním vyhodnocováno. Závěry z této analýzy se pak stávají východiskem pro další plánování a stanovení cílů činnosti školy. Ředitel systematicky vytváří dobré podmínky všem pracovníkům, aby se do vzdělávání zapojili. Tuto skutečnost potvrzuje jejich vysoká účast na DVPP v předchozích letech. Škola je také od roku 2001 pilotní školou vzdělávacího projektu „Dokážu to?“ – TOŠ (Trvalá obnova školy) a od roku 2002 realizuje vlastní projekt nazvaný Kruh spolupracujících škol – projekt DVPP, který je založený na úzké spolupráci několika základních škol z celé republiky. Základem projektu jsou několikadenní setkání pedagogů jednotlivých škol, ukázkové hodiny a společné workshopy. Dále škola realizuje již několik let česko-švýcarský projekt s podtitulem „Poznání-Porozumění-Přátelství“, založený na spolupráci partnerských škol, mimo jiné, i formou vzájemných návštěv pedagogů a žáků. Mnohé poznatky moderního vyučování čerpají vyučující také ze současných odborných časopisů, které mají k dispozici, samy učitelky vystupují v některých projektech jako školitelky (genetická metoda čtení).

Hodnocení zaměstnanců se řídí stanovenými pravidly. Dílčí hodnocení probíhá bezprostředně po kontrolní činnosti, komplexnější se uskutečňuje na provozních poradách nebo na pedagogických radách. Pro systematické hodnocení jsou vypracována *Kritéria pro přiznání osobního ohodnocení*, se kterými jsou všichni pracovníci seznámeni. Systém vedení a hodnocení zaměstnanců na škole kladně ovlivňuje jejich snahu o stálý profesní růst.

Personální podmínky základní školy jsou celkově hodnoceny jako vynikající.

MATERIÁLNĚ-TECHNICKÉ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

Základní a mateřská škola Chraštica využívá tři budovy (ZŠ, MŠ a školní jídelna), které jsou vzájemně propojeny koridorem. Hlavní budova základní školy je zchovalá, pochází z roku 1961. V přízemí se nacházejí tři kmenové učebny prvního stupně, odborná učebna hudební a výtvarné výchovy, hala, která slouží zároveň i jako tělocvična, ředitelna, sborovna a kancelář. V prvním patře je pět kmenových učeben, odborná pracovna chemie, fyziky

a biologie s kabinetem, kabinet matematiky a fyziky, cvičná kuchyňka, učebna výpočetní techniky. V suterénu budovy mají žáci šatny, keramickou dílnu s keramickou pecí, je zde kotelna a kabinet. Budova mateřské školy je novější, z roku 1975, a žáci i učitelé mohou využívat služeb školní knihovny a studovny v prvním patře této budovy. Dále se zde nachází školní družina a školní klub, fotokomora, posilovna a archiv. Třetí budovu školy tvoří školní jídelna postavená v roce 1978. Absenci tělocvičny řeší vedení školy nájmem místní sokolovny, využíváním školní haly a školního hřiště. Prostorové podmínky školy jsou při stávajícím počtu žáků velice dobré.

Chodby školy jsou vkusně vyzdobené, estetická úroveň tříd je vysoká, jelikož stěny jsou vyzdobeny motivačními materiály jak z dílny pedagogů, tak z dílny samotných žáků. Ve třídách visí názorné tabule určené učebním tématům některých předmětů, v zadní části většiny tříd jsou položeny koberce sloužící k relaxačním chvilčkám.

Škola vlastní vhodné řady učebnic v dostatečném počtu. Ve škole jsou k dispozici videorekordéry + BTV, DVD přehrávač, videodataprojektor + stereo ozvučení, zvuková aparatura (zesilovač, mixážní pult a výkonné reproduktory), diaprojektory, notebook, digitální kamera, digitální fotoaparát, několik radiomagnetofonů s CD přehrávači, epidiaskop, meotary, laserová a inkoustové tiskárny, kopírky, skener. V učebně výpočetní techniky je v současnosti umístěno dvanáct kvalitních počítačů a jeden řídicí PC (server). Osm počítačů je trvale rozmístěno ve třídách (v každé po jednom) a slouží ke každodenní práci jak dětem, tak učitelům. Zejména na prvním stupni využívají učitelky počítače pro práci se žáky s poruchami učení, ale i pro ostatní. Další čtyři počítače jsou umístěny ve školní družině, kde je žáci využívají k zábavným hrám, jeden počítač je v knihovně. Připojení na internet je ve škole samozřejmostí již od roku 1996. Všichni vyučující využívají e-mailovou poštu a mají volný přístup na internet, stejně jako v případě zájmu všichni žáci školy.

Žáci mohou využívat školní knihovnu a studovnu s přibližně 4 000 tituly beletrie, odborné a naučné literatury, učitelé čerpají poznatky z odborné učitelské knihovny umístěné ve sborovně. Škola vlastní dostatek informativní literatury – Pravidel českého pravopisu, odborných slovníků, dostupných jazykových příruček.

V oblasti sledované výuky českého jazyka a literatury je vybavení školy velmi dobré. Kmenové třídy, ve kterých výuka probíhá, jsou účelově vybaveny názornými nástěnnými tabulemi s odbornými texty určenými učební látce. Žáci pracovali ve vskutku motivačním prostředí. Učebny jsou vkusně vyzdobeny, zvláště první stupeň vlastní spoustu ilustračního materiálu, který je vhodně využíván v českém jazyce. Učitelé pracují s výukovými programy českého jazyka buď přímo ve třídách, nebo v učebně výpočetní techniky, žáci jsou vedeni k práci s moderními technologiemi.

Pro výuku matematiky disponuje škola množstvím tradičních pomůcek, ve velké většině staršího data pořízení. Jsou to například modely těles, číselné osy, folie do zpětného projektoru, stavebnice pro využití početních operací, karty s čísly, počítadla a jiné. K dispozici je několik kalkulačů pro výpočet goniometrických funkcí. V počítačích umístěných ve třídách jsou výukové programy i pro tento předmět.

Pro výuku anglického jazyka není zřízena odborná pracovna, vyučuje se v kmenových třídách. Učebny nejsou pro tento předmět podnětně vyzdobené. Nedostatečná je vybavenost textovým materiálem a aktuálními nástěnnými tabulemi. Vyučující mají k dispozici vhodnou didaktickou techniku a výukové programy na PC, při výuce ji však příliš nevyužívají. V době inspekce se ve sledovaných hodinách objevil čtyřikrát pouze radiomagnetofon a pomůcky zhotovené učitelkami.

Pro výuku prvouky, přírodovědy a vlastivědy je škola dostatečně vybavena především naukovými příručkami, encyklopediemi a mapami. Pro tyto předměty jsou také vhodné

a podnětně vyzdobené učebny. Mnoho pomůcek si učitelky i žáci pro dané aktuální téma připravují či přinášejí sami.

Pro žáky se specifickými poruchami učení vlastní škola výukové programy na PC v jednotlivých třídách, speciální učebnice, pracovní listy a další doporučené pomůcky (např. bzučák).

Ředitel školy se po celou dobu své řídicí práce snaží zlepšit materiálně-technické podmínky školy formou úzké spolupráce s vedením obce, nebo vypracováním projektů spojenými s granty (např. Obnova vesnice). V letošním školním roce probíhá rekonstrukce jídelny, jež by měla být dokončena v roce 2006. Do budoucna jsou plánovány investiční akce, které by měly obnovit budovu školy (zateplení, výměna oken). Je vypracován projekt na stavbu tělocvičny, jejíž výstavba by měla započít v roce 2006/2007. Plánování v oblasti materiální je funkční a přináší konkrétní výsledky, které souvisí s funkčním, moderním, pracovním prostředím jak pro žáky, tak pro pedagogický sbor.

Materiálně-technické podmínky školy umožňují realizovat vzdělávací program na velmi dobré úrovni.

PRŮBĚH A VÝSLEDKY VZDĚLÁVÁNÍ

Vzdělávací programy

Vzdělávání a výchova na škole jsou realizovány podle zvoleného vzdělávacího programu. Jako cizí jazyk je vyučován jazyk německý v šestém až devátém ročníku a jazyk anglický ve čtvrtém a pátém ročníku.

Učební plán školy je zpracován na celé vzdělávací cykly a odpovídá kritériím učebního plánu zvoleného vzdělávacího programu. Rozvrh hodin pro školní rok 2004/2005, včetně délky přestávek, je sestaven v souladu s učebním plánem a respektuje psychohygienická hlediska. Disponibilní hodina v sedmém ročníku byla využita pro navýšení časové dotace již zavedeného volitelného předmětu anglický jazyk a zároveň byl zařazen další volitelný předmět sportovní hry. Volitelné předměty si žáci mohou vybírat na konci šestého, sedmého, respektive osmého ročníku. V letošním školním roce jsou vyučovány anglický jazyk, konverzace v německém jazyce, informatika, informatika ICT, sportovní hry, domácnost a základy administrativy. Pravidelně jsou organizovány lyžařské výcvikové kurzy pro žáky druhého stupně a plavecké kurzy pro žáky prvního stupně. Učební plán školy je doplněn o dva nepovinné předměty – anglický jazyk v šestém ročníku a náboženství a o velké množství zájmových útvarů – pěvecký sbor, kurz psaní na PC, výtvarný kroužek, keramika, filmový kroužek, práce s počítačem, domácí nauky, šest sportovních kroužků, výuka na pět hudebních nástrojů a další. Součástí vyučovacího procesu na škole je několik projektů, na některé z nichž získala škola i granty (I na venkově sportujeme..., Bylo nás pět, Škola bez drog a další).

Žáci se specifickými poruchami učení mají vypracovaný kvalitní individuální vzdělávací plán, který vychází z doporučení pedagogicko-psychologické poradny. Má charakter smlouvy mezi ředitelem, učiteli, rodiči a žákem a rodiče i učitelé se podle něj řídí. IVP je průběžně vyhodnocován, dosažené výsledky porovnávány s danými cíli.

Naplňování učebních osnov sleduje ředitel zejména při hospitační a kontrolní činnosti. Vyžaduje vypracování časových tematických plánů, které mají dostatečnou vypovídací hodnotu. Plány sledovaných předmětů vycházely z platných osnov, pouze v letošním školním roce předmětová komise českého jazyka chybně zařadila učivo o slovesném vidu a rodu do nižšího ročníku. Tato nesrovnalost byla ihned opravena. Kontrolou třídních knih za školní roky 2003/2004 a 2004/2005 nebylo zjištěno porušení osnov, ale zápisy v třídních knihách jsou v některých případech neprůkazné, protože jsou příliš obecné. Při kontrole této oblasti

chybí řediteli důsledná zpětná vazba. Ostatní kontrolovaná povinná dokumentace je vedena v souladu s příslušnými právními předpisy (třídní výkazy, katalogové listy, protokol o komisionálním přezkoušení).

Školní řád nepostihuje všechna ustanovení v souladu s právním předpisem, ta jsou zapracována v dalším dokumentu *Pravidla vnitřního řádu*, který je k němu přiložen. Vedle běžných částí obsahuje řád některá nadbytečná ustanovení (práva a povinnosti rodičů). Školní řád byl projednán s pracovníky školy, s rodiči i se žáky. Řády odborných pracoven, jsou vypracovány a vyvěšeny na příslušných místech.

Výchovná poradkyně se ve své činnosti řídí měsíčním plánem práce. V oblasti diagnostické má podrobný přehled o integrovaných žácích a zná jejich problémy. Jejich integrace je řádně zajištěna formou reedukace v kmenových třídách. Učitelé při hodinách používají běžné pomůcky a materiály, speciální učebnice, některé vhodné výukové počítačové programy, videodataprojektor atd. Posun úrovně vzdělávání u těchto žáků přináší písemné vyhodnocování individuálních vzdělávacích plánů. Dle potřeby jsou výsledky žáků konzultovány s Pedagogicko-psychologickou poradnou v Příbrami, nedostatkem této spolupráce jsou dlouhé lhůty v případě potřeby vyšetření. Systematické práci se žáky se specifickými poruchami je věnována náležitá pozornost jak ze strany výchovné poradkyně, třídních učitelů, tak i vedení školy, jež se touto problematikou zabývá na pedagogických radách. Výchovná poradkyně vede kartotéku žáků s diagnostikovanými poruchami, přehledně zpracovanou evidenci žáků šetřených v pedagogicko-psychologické poradně, evidenci integrovaných žáků.

Další oblastí, kterou se zabývá, je profesní orientace žáků a volba povolání. Vede přehledy o profesionální orientaci žáků končících povinnou školní docházku. Snaží se zajistit maximální informovanost žáků o možnostech dalšího vzdělávání formou besed, individuálních pohovorů s žáky a rodiči, distribucí informačních materiálů na nástěnce v deváté třídě.

Konzultační hodiny nemá výchovná poradkyně přesně vymezeny, avšak ve svém volném čase je kdykoliv k dispozici. Kabinet výchovného poradce není přesně určen, jednání probíhají v náhradních prostorách (knihovna, cvičná kuchyňka, ředitelna). Vyučujícím jsou k dispozici nové tituly z oblasti prevence sociálně patologických jevů, nových metod výuky, nápravy poruch učení a chování, práce s hyperaktivními žáky v knihovničce ve sborovně školy. O práci výchovné poradkyně jsou žáci informováni v žákovské knížce a třídními učiteli, rodiče na třídních schůzkách a při konzultačních pohovorech.

Výchovná poradkyně poskytuje poradenskou, metodickou a informační službu pro učitele, žáky a rodiče ve všech oblastech své působnosti a její práce je na velmi dobré úrovni.

Ve škole pracuje učitelka pověřená problematikou sociálně-patologických jevů, která spolupracuje s vedením školy, výchovnou poradkyní, učiteli. Spolu s ředitelem školy se podílela na vypracování *Minimálního preventivního programu - Škola bez drog 2004*. Program má velmi dobrou vypovídací hodnotu, objektivně popisuje činnost školy a oblastí, ve kterých chce škola působit na žáky a veřejnost. Prevence sociálně-patologických jevů ve škole probíhá formou bohaté školní a mimoškolní činnosti.

Základ informačního systému vůči rodičům tvoří především třídní schůzky, první klasická a další pak formou osobních konzultací. Konají se nejméně čtyřikrát do roka. Standardně jsou o prospěchu a chování informováni rodiče prostřednictvím záznamníků nebo žákovských knížek a dále pravidelnými měsíčními písemnými zprávami o zlepšení či zhoršení prospěchu a chování žáka, které jsou pak projednávány při osobní návštěvě rodičů. Pro hodnocení prospěchu a chování žáků zpracovává škola ještě podrobné pololetní přehledy. Několikrát do roka jsou pořádány Dny otevřených dveří. Škola nabízí také rodičům možnost kdykoli se

účastnit aktivně či pasivně přímého procesu vyučování, ale i dalšího dění ve škole. Tuto možnost využívají především rodiče integrovaných žáků. V loňském školním roce se rodiče zúčastnili například komisionálního přezkoušení svého dítěte, v průběhu inspekce byla přítomna ve škole maminka integrovaného žáka a aktivně se zapojila do projektového dne. Další informace o dění ve škole mohou zájemci získat ze Školního zpravodaje, který vychází dvakrát až třikrát za rok a obdrží ho každý žák školy a dále z podrobné výroční zprávy, která obsahuje veškerá ustanovení daná právním předpisem. Na škole je založen výbor nazvaný Společnost rodičů a přátel základní školy, který je složen ze zástupců nejméně jednoho žáka z každého ročníku a se kterým škola velice úzce spolupracuje, především pak při přípravě a organizaci různých školních akcí. Funkci vnitřního informačního systému a zpětné vazby plní také schránka důvěry či osobní pohovory žáků s ředitelem. Rodičům a širší veřejnosti se škola prezentuje také formou sportovních, kulturních a společenských akcí, besedami pro rodiče a víkendovými setkáními v rámci projektu Rodina a škola konajícími se jedenkrát měsíčně.

Průběh a výsledky vzdělávání v českém jazyce na první a druhém stupni

Vyučování bylo kvalitně připraveno zejména z hlediska promyšlenosti učebních činností a výběru učebních pomůcek. Koncepčnímu plánování a přípravě předmětu slouží i přínosná práce předmětové komise českého jazyka, jež konzultuje otázky obsahového, organizačního a metodického charakteru předmětu, zabývá se podrobně žáky se specifickými poruchami učení a žáky talentovanými. Cíle výuky byly v navštívených hodinách v naprosté většině stanoveny vhodně s ohledem na věk a aktuální dispozice žáků.

Velmi dobré personální zabezpečení výuky kvalifikovanými učitelkami se příznivě odrazilo ve věcné a odborné správnosti výuky. Dosažené vzdělání a další vzdělávání vyučujících velkou měrou ovlivnilo bohatou metodickou stránku výuky.

Materiální podmínky pro výuku českého jazyka jsou velmi dobré. Hospitované hodiny byly vyučovány v esteticky podnětných kmenových učebnách se značným množstvím obrazového materiálu určeného sledovanému předmětu. Náznost a účinnost výuky byla podpořena didaktickými pomůckami a materiály. Učitelky využívají výuku na PC, kde procvičují již probraná témata. Literární výchova byla doplňována uměleckými a odbornými texty, výuka čtení na prvním stupni byla doplňována širokou škálou podpůrného materiálu pocházejícím z vlastních tvůrčích dílen samotných vyučujících. S vhodnými řadami učebnic bylo účelně pracováno. Kvalitní materiální podmínky umožňují realizaci stanovených výchovných a vzdělávacích cílů českého jazyka a literatury.

Při volbě vyučovacích metod převažovalo činnostní učení, kooperativní forma práce. V organizaci hodin převládá kreativní přístup vyučujících k volbě aktivizujících metod a forem práce. Žáci projevují k výuce dobrý vztah, pracovali soustředěně a se zájmem. Nízké počty žáků především na prvním stupni umožňovaly individuální přístup od vyučujících. Výjimku tvořil čtvrtý ročník, ve kterém je sdružena druhá a čtvrtá třída. I zde si však vyučující vedla s pedagogickým umem. Vzdělávání probíhalo buď ve formě společné práce s metodami převážně řízeného rozhovoru, střídáním činností při samostatné či společné práci, nebo byla využita skupinová práce žáků. Učitelky dobře používaly techniky vedoucí ke zvládnutí učiva a vytváření požadovaných kompetencí žáků. Ve všech sledovaných hodinách byl zřejmý vliv realizovaného projektu „Dokážu to?“, a to využíváním metod rozvíjejících kritické myšlení, aplikačních postupů, činností rozvíjejících představivost, hlubší úsudek. Učitelky běžně pracují metodou genetického čtení, která se postupně osvědčila, jelikož se jedná o čtení s porozuměním a žáci rádi čtou. Ve sledovaných hodinách byly uplatněny přímé výchovné prvky, práce s chybou, problémové zadávání úkolů, herní prvky. Způsob vyučování a zvolené metody práce podpořily aktivní učení. Individuální práce s žáky se specifickou

poruchou učení byla zaznamenána zejména ve formě zohlednění pracovního tempa, pomoci při řešení úkolu, využíváním doplňovacích textů, nenásilným zapojováním do dění v hodině zadáváním jednodušších úkonů. Psychohygienické podmínky vyučování byly pozitivně ovlivněny kvalitou prostor, nízkými počty žáků ve třídách i rytmizací práce.

Vyučující hojně využívaly připravenou a cílenou vstupní motivaci. Aktualizací, vhodným názorným materiálem, uváděním řady příkladů prolínala hodinami průběžná motivace. Práce byla oceňována, snaha a výkon byly hodnoceny. Žáci pracovali s chutí, jelikož motivačními prvky byl vyvoláván a udržován jejich zájem.

Velmi kultivované vystupování všech učitelek přispělo k příznivému klimatu navštívených hodin. Mezi žáky a učitelkami byl otevřený vztah. Žáci se chovali bezprostředně, nenuceně, nebáli se vyjádřit k problému, zeptat se, žádat o vysvětlení. Byly zaznamenány prvky prosociální výchovy (osobnostní a sociální výchova). Výuku charakterizovalo demokratické klima, vzájemně byla dodržována pravidla chování.

Učitelky dbaly na hodnocení žáků (klasifikací, pochvalou, oceněním pokroku). Vedly žáky k vzájemnému hodnocení a sebehodnocení. Při zadané práci respektovaly individuální dispozice žáků a přizpůsobily se jim. V hodinách se objevovalo závěrečné shrnutí a zhodnocení podílu žáka na odvedené práci. Rozsah klasifikace byl dostatečný, učitelky prvního stupně využívaly především aktuálního hodnocení. Výsledky žáků jsou sledovány, učitelky zadávají řadu písemných prací různého charakteru (krátká pravopisná cvičení, diktáty, kontrolní práce, referáty atd.). Ve sledované výuce se pravidelně objevovalo průběžné i závěrečné hodnocení výkonů žáků.

Průběh a výsledky vzdělávání v předmětu český jazyk byly hodnoceny jako velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v matematice na prvním a druhém stupni

Celkem se týdně odučí 40,5 hodin matematiky, z tohoto počtu 32,5 hodin je vyučováno plně kvalifikovanými pedagogy, tj. 80 % vyučovaných hodin. Uvedená absence předepsané kvalifikace neměla podstatný negativní vliv na kvalitu sledovaných hodin. Při přípravě na jednotlivé hodiny pracují učitelky se snahou dodržovat časové dotace a termíny plánované výuky. Sledované učivo bylo žákům předkládáno věcně a odborně správně.

Výuka probíhá v kmenových třídách. Třídy prvního stupně jsou esteticky upraveny a vybaveny podnětným obrazovým a didaktickým materiálem. Učitelky většinou vhodným způsobem využívají množství didaktických pomůcek jak z fondu školy, tak i připravených samovýrobou, pravidelně je využíván počítač s výukovými programy umístěný v každé třídě. Třídy druhého stupně nevytváří matematicky podnětné prostředí. Začlenění didaktických pomůcek bylo ojedinělé, zpětný projektor nebyl použit vůbec. Také učebna výpočetní techniky není pro výuku předmětu systematicky využívána.

Ve sledovaných hodinách byl uplatňován kombinovaný způsob výuky. Na prvním stupni se pravidelně střídala práce společná s prací žáků ve skupinách a prací samostatnou, doplňovanou stálou kontrolou. Často byly využívány všechny prostory třídy. Skladba hodin byla postavena tak, aby žáci udrželi stálou pozornost a zájem o předávané učivo. Na druhém stupni převažovala frontální výuka. Obzvláště náročnou práci na diferenciované učivo odvádí vyučující smíšené druhé a čtvrté třídy. Vhodným způsobem byla zařazována práce s chybou. Učitelky mají přehled o žácích se specifickými vývojovými poruchami, v hodinách se snažily indispozice žáků zohlednit a v rámci možností pracovat s nimi individuálně. Systém průběžné motivace byl založen na pochvale, na prvním stupni byl podporována i soutěživými a hravými činnostmi žáků se zohledňováním individuálních dispozic jednotlivců. Vlivem dobře rozvrženého časového sledu docházelo v závěru vyučování ke shrnutí, zopakování, upevnění probrané látky a zhodnocení hodiny.

Atmosféra výuky byla přátelská, nekonfliktní, žáci respektují vyučující, které se snaží vytvářet při hodině pozitivní klima. Výrazným způsobem podporují rozvoj komunikativních dovedností, žáci jsou zvyklí diskutovat, výsledky své práce prezentovat a obhajovat.

Dosavadní klasifikace odpovídá četnosti sledovanému období a je přiměřená znalostem žáků. V hospitovaných hodinách nebylo začleněno sebehodnocení žáků.

Průběh a výsledky vzdělávání v matematice byly hodnoceny jako velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání v anglickém jazyce na prvním a druhém stupni

V průběhu inspekce bylo sledováno celkem šest vyučovacích hodin na prvním i druhém stupni, z toho tři ve volitelném a jedna v nepovinném předmětu anglický jazyk. Chybějící odborná a pedagogická způsobilost se v kvalitě sledovaných hodin neprojevila. Bezprostřední příprava učitelek na vyučování byla velmi dobrá, pozitivem byla promyšlená struktura hodin a návaznost činností. Dílčí rezervy byly v plánování dialogových forem práce a relaxačních cvičení. Ta se objevila pouze v jedné hodině. Probírané učivo vždy navazovalo na předcházející učební látku, cíl vyučovací hodiny nebyl konkretizován.

Výuka probíhala převážně v anglickém jazyce, učitelky si průběžně ověřovaly správnost porozumění. Žáci měli prostor pro samostatnou práci, dostatek času byl věnován procvičování a upevňování znalostí vyučované látky, převažovala výuka formou otázky a odpovědi. V hodinách byly vhodně využívány demonstrační obrázky, karty se slovy, nakopírovaná cvičení s tvořivými úkoly, učebnice, pracovní sešity, tabule a při zpěvu i magnetofon. Použité metody vedly k aktivitě žáků, ti pracovali s chutí a se zájmem. Chyběla však větší pestrost používaných forem práce. Učitelky pracovaly převážně z celou třídou, jednou se objevila diferenciací podle ročníků, kdy každý z nich plnil různé úkoly a vyučující pracovala střídavě vždy s jednou nebo druhou skupinou. Individuální přístup k žákům byl zaznamenán ve všech hodinách, učitelky respektovaly jejich osobní tempo, přičemž se zaměřovaly především na žáky se specifickou poruchou učení. Psaní probíhalo pouze formou doplňovacích cvičení.

Ve všech třídách panovala pozitivní přátelská atmosféra, byla patrná snaha učitelek o navázání a udržení komunikace se žáky. Ti většinou reagovali na povely a otázky, byli schopni používat anglického jazyka v oblasti zvukové i psané podoby. Hodnocení žáků probíhalo pouze formou pochvaly. Počet známek v žákovských knížkách odpovídá sledovanému období a zajišťuje přiměřenou informovanost rodičů o průběhu vzdělávání. V jednom ročníku byly zaznamenány známky pouze ze slovíček.

Průběh a výsledky vzdělávání v anglickém jazyce byly hodnoceny jako velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání ve skupině předmětů prvouka, přírodověda a vlastivěda

Společným znakem hospitovaných hodin byla promyšlená a cílená motivace, použití rozmanitých a pestrých metod a forem práce, tvořivost a snaha o aktivní zapojení žáků, kteří nebyli zatěžováni neúměrným množstvím faktů a nepodstatnými údaji. Učitelky vycházely ze zkušeností a poznatků dětí, seznamovaly je s novými pojmy hravou formou, nechybělo dostatečné množství názoru. Probírané učivo navazovalo na předcházející témata, po stránce odborné a věcné bylo prezentováno správně. Ve dvou případech podcenily vyučující přípravu na hodinu. Jednou chybělo potřebné množství pomůcek, jednou dostatečná odborná příprava k probíranému tématu.

Výuka probíhala v kmenových třídách, část prvouky v prvním ročníku byla účelně vedena v hale před třídou. Jedna hodina byla součástí projektového dne v daném ročníku. Ve všech hodinách vyučující organizovaly různé aktivní a tvořivé činnosti. Při samostatné i skupinové práci měli žáci dostatek času na vyhledávání a zpracování informací, vyučující jim

poskytovaly radu a pomoc. Organizační pokyny byly jasné a srozumitelné. Kontrola dílčích úkolů byla samozřejmostí a podíleli se na ní i samotní žáci. Motivace vycházela z osobního zapojení žáků do objevování nového učiva prostřednictvím skupinové práce. Všechny učitelky respektovaly osobní tempo žáků, výrazná byla práce s integrovaným žákem ve třetím ročníku. Při projektovém dnu zde asistovala jeho maminka.

Sledovaná výuka probíhala v poklidné pracovní atmosféře. Pravidla chování a komunikace byla žáky většinou dodržována, učitelky vytvářely dostatek prostoru pro vyjádření jejich vlastního názoru, žáci mohli o problému diskutovat, argumentovat svými poznatky a zkušenostmi. Komunikativní dovednosti žáků byly rozvíjeny, vztahy mezi nimi a vyučujícími jsou bezproblémové, založeny na vzájemné důvěře. Hodnocení žáků se objevovalo v rámci skupinové práce, především formou pochvaly, nechybělo také sebehodnocení. Závěrečné shrnutí a zpětná vazba v závěru hodin byly samozřejmostí.

Průběh a výsledky vzdělávání ve skupině předmětů prvouka, přírodověda a vlastivěda byly hodnoceny jako velmi dobré.

Výsledky vzdělávání zjišťované školou

Škola dlouhodobě využívá komerční evaluační testy, které hodnotí kvalitu znalostí žáků. Absolvovala již troje standardizované testy. V plánu současného školního roku je toto testování opět zařazeno. Výsledky jsou vyhodnocovány a využívány příslušnými vyučujícími.

Vedení školy dotazníky opakovaně zjišťuje spokojenost rodičů se školou (mateřskou školou). V minulém školním roce byl proveden jedním občanským sdružením i výzkum atmosféry a spolupráce ve škole. Všechna zjištění jsou využívána v další činnosti školy.

Učitelé ověřují výsledky vzdělávání čtvrtletními kontrolními shrnujícími pracemi. Práce vyhodnocují a analyzují. Zařazováním opakování a docvičení nedostatečně zvládnutého učiva se snaží případné nedostatky ve vzdělání žáků odstraňovat.

Celkově byl průběh vzdělávání a výchovy ve sledovaných předmětech hodnocen jako velmi dobrý.

TEMATICKÉ ZJIŠTĚNÍ

Ředitel školy rozšířil učební plán v sedmém ročníku dle pokynů MŠMT. Navýšil hodinu již zavedeného volitelného předmětu anglický jazyk, ale zároveň zařadil i další volitelný předmět sportovní hry. Anglický jazyk vyučuje učitelka s kvalifikací pro výuku matematiky a výtvarné výchovy, která pět let pravidelně navštěvuje kurzy anglického jazyka a získala již několik osvědčení o jejich absolvování. Sportovní hry vede učitelka s kvalifikací pro první stupeň základní školy. Hospitováno bylo v hodině anglického jazyka. Při výuce tohoto předmětu jsou spojené dva ročníky. Šestý (nepovinný předmět) a sedmý (volitelný předmět). Hodiny přispívají především k rozvoji klíčových kompetencí žáků, zároveň jsou používány i pro zvyšování poznatkové části učiva. Obsah výuky a zvolené formy práce přinášejí částečný nárůst zátěže žáků, zvolené metody však vedou k jejich aktivizaci a k podpoře činnostního učení.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. *Rozhodnutí Školského úřadu Příbram o zařazení školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. 116/99-00/J ze dne 12.7.2000*

2. Hospitační záznamy školních inspektorů
3. Časové tematické plány sledovaných předmětů pro školní rok 2004/2005
4. Předinspekční dokumentace ČŠI vyplněná ředitelem školy
5. *Inšpekční zpráva* čj.035 240/01 – 5004 ze dne 3.1.2002
6. *Výkaz o základní škole Škol (MŠMT) V 3-01* podle stavu k 30. 9. 2004
7. *Výroční zpráva o činnosti školy* ze školního roku 2003 – 2004
8. Měsíční a týdenní plány
9. *Organizační řád školy* bez uvedení data a čj.
10. *Povinnosti pedagogického pracovníka* bez uvedení data a čj.
11. *Soubor předpisů, povinností a pravidel platných pro zaměstnance školy* bez uvedení data a čj.
12. *Školní řád* bez uvedení data a čj.
13. *Pravidla vnitřního řádu* bez uvedení data a čj.
14. *Kritéria pro přiznání osobního ohodnocení* bez uvedení data a čj.
15. Seznam volitelných a nepovinných předmětů a zájmových útvarů v roce 2004/2005
16. Minimální preventivní program - Škola bez drog 2004 bez uvedení data a čj
17. Individuální vzdělávací programy pro žáky se specifickými poruchami učení pro školní rok 2004/2005
18. Hodnocení IVP ze školního roku 2003/2004
19. Zprávy z PPP
20. *Děti s SPU (2004 – 2004)* ze dne 15.9.2004
21. Protokoly o komisionálních zkouškách ze dne 7.7.2003 a ze dne 8.7.2004
22. Pozvánka na komisionální přezkoušení ze dne 7.7.2004
23. Záznamy z jednání pedagogické rady ze školních roků 2003/2004 a 2004/2005
24. Osobní dokumentace pedagogických pracovníků základní školy ve školním roce 2004/2005
25. Třídní knihy všech tříd ze školních roků 2003/2004 a 2004/2005
26. Učební plány základní školy 1. – 9. ročníku ze školních roků 2001/2002 až 2004/2005
27. Rozvrh hodin tříd pro školní rok 2004/2005
28. Rozvrh hodin učitelů pro školní rok 2003/2004
29. Žákovské knížky a záznamníčky ze školního roku 2004/2005
30. Písemné projevy žáků ze sledovaných předmětů

ZÁVĚR

Personální podmínky základní školy jsou velice příznivé. Z celkového počtu vyučujících nemá pouze jedna vysokoškolské vzdělání. Skladba úvazků co možná neoptimálněji zohledňuje jejich odbornou způsobilost. Ředitel systematicky motivuje pracovníky školy k dalšímu vzdělávání, čímž vytváří prostor pro jejich stálý profesní růst. Organizace školy, stejně jako systém vedení a hodnocení zaměstnanců, umožňují bezproblémový chod všech jejích součástí. Přínosem je úzká spolupráce ředitele školy a výchovné poradkyně, která odvádí velice kvalitní práci, především v oblasti péče o žáky se specifickými poruchami učení a o žáky integrované.

Materiálně-technické zabezpečení výuky umožňuje realizovat vzdělávací a výchovnou činnost na škole na velmi dobré úrovni. Prostorové podmínky vyhovují požadavkům kvalitně vedeného vyučovacího procesu. Absence tělocvičny je řešena nájmem místní sokolovny, občas bývá využívána hala v přízemí hlavní budovy. Toto řešení však vede někdy k narušení výuky ostatních předmětů, zvláště pokud je hodina příliš hlučná. Ředitel školy vede tento problém v patrnosti a hodlá ho řešit. Velkou výhodou pro subjekt je dobrá spolupráce s obcí. Inventář učebních pomůcek je dostatečný a odpovídá potřebám žáků. Škola je dobře vybavena odbornou literaturou pro pedagogy i pro žáky a výukovými programy na PC, které jsou dostatečně využívány pro individuální práci.

Úroveň výuky ve sledovaných předmětech byla velmi dobrá. Učitelky organizačně zvládaly rozvržení hodin a při své práci často využívaly rozmanitých forem a metod učení. Vyučování probíhalo v příjemné atmosféře, žáci pracovali s chutí a se zájmem, do výuky se aktivně zapojovali, nebáli se projevit svůj názor nebo o problému diskutovat. Ve všech hodinách bylo patrné jejich vedení k samostatnosti a k rozvoji vzájemné spolupráce, opomíjena nebyla diferenciací v přístupu k žákům s různými vzdělávacími potřebami. Rezervy se objevily v oblasti plánování některých hodin a ve využívání dostupného materiálně-technického vybavení školy, především didaktické techniky.

Porovnáním aktuálních výsledků a závěrů poslední inspekce bylo zjištěno, že kvalita výchovně-vzdělávacího procesu si zachovává velice dobrou úroveň, dílčí nedostatky přetrvávají v kontrolním systému.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Složení týmu	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Miroslava Hájková	M. Hájková v.r.
Členové týmu	Mgr. Iva Kadeřábková	I. Kadeřábková v.r.
	Mgr. Jaroslav Černý	J. Černý v.r.

V Praze dne 8.11.2004

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 15.11.2004

Razítko

Ředitel školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení

Podpis

Mgr. Karel Derfl

K. Derfl v.r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. Česká školní inspekce, Učňovská 1/100, 190 00 Praha 9. Připomínky k obsahu inspekční zprávy se stávají její součástí.

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad – odbor školství	30.11.2004	c5-2049/04-5219
Zřizovatel	30.11.2004	c5-2049/04-5219

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-	-	Připomínky nebyly podány.